

جزوه دوم حراست:

مقدمه

بررسی نهاد حراست و کارکرد آن که پیش‌تر صورت گرفت نشان دهنده آن بود که با ارگانی تحت نظارت مستقیم و کنترل نیروهای امنیتی شامل وزارت اطلاعات، اطلاعات سپاه و شورای امنیت مواجه هستیم که وجود این نهاد علاوه بر آن که نقضی بر آزادی بیان و زیست دانشجویی است هدف و مقصد اصلی آن مدیریت امنیتی دانشگاه‌ها، دخالت در امور شخصی و کنترل زیست دانشجویی به نفع ایدئولوژی ساختاری جمهوری اسلامی است. لذا به طور کلی این نهاد در تقابل با هر گونه زیست آزادانه، آزادی بیان و شکل‌گیری نیروی اجتماعی جهت بهبود شرایط است و به هیچ تحت عنوان نیروی محافظ دانشجو و حراست کننده دانشگاه قرار نمی‌گیرد. رفتار حراست نشان دهنده آن است که هیچ گونه قربانیت و هم‌راستایی با اهداف و آینده دانشجویان در این نهاد مشاهده نمی‌گردد و در مسیر حفظ وضع موجود نهایت استفاده از امور خشونت‌آمیز، ضرب و شتم، گروگان‌گیری، تهدید، جستجوی اطلاعات شخصی، احضار و همکاری با نیروهای امنیتی را انجام می‌دهد. به طور کلی هرگونه همکاری با نهاد حراست منجر به نتایج فردی یا اجتماعی منفی شامل درگیر شدن بیشتر دانشجو، اضافه شدن اتهامات جدید، درگیر کردن تعداد زیادی از دانشجویان و هم دانشجویی‌ها با نیروهای امنیتی و مسائلی از این دست شده است. در این متن سعی شده است تا به بررسی تجربیات دانشگاه‌ها در این خصوص پرداخته شود و پیشنهاداتی در این باب ارائه شود.

در این بخش سعی داریم تا بیشتر به اقدامات حراست در زمان‌های مختلف پرداخته و با توجه به این اقدامات راه‌حلهایی ارائه دهیم. حراست در زمان‌های مختلف با حربه‌های گوناگون تلاش بر سرکوب و ارباب دانشجویان داشت. در هر یک از این موارد، راهکارهایی از سوی فعالین دانشجویی ارائه شده است که برخی از آن‌ها بر حسب شرایط موفق بوده‌اند که در ادامه توضیح داده خواهد شد.

تجربه اخذ تعهد:

در دوران اعتراضات از دانشجویان تعهدی گرفته می‌شد که با امضا این تعهد، دانشجو به اقدام علیه امنیت ملی، تبلیغ علیه نظام و... اعتراف می‌کرد. علاوه بر پرونده‌سازی، ایجاد ترس و ارباب و نوعی بازدارندگی ذهنی از جمله اهدافی است که فرایند اخذ تعهد دنبال می‌کرد.

در دانشگاه علم و صنعت حراست علاوه بر مورد ذکر شده، در موارد انضباطی دخالت نموده و از دانشجویان تعهد اخذ می‌کرد. از سمت فعالین به دانشجویان توصیه می‌شد تا جای ممکن چنین تعهدی را امضا نکنند. با این حال

از آنجا که حراست کارت دانشجویی افراد را ضبط کرده بود و بازگرداندن آن را در گرو امضای این تعهد قرار داده بود، عده کمی موفق شدند از امضای این گونه تعهد خودداری کنند.

در آبان و آذر ۱۴۰۱، با گسترش تجمعات دانشجویی، حراست دانشگاه هنر اصفهان از ورود برخی از دانشجویان به دانشگاه جلوگیری کرده و آنان را به مراجعه به دفتر مرکزی حراست دانشگاه جهت بازپس‌گیری کارت دانشجویی ملزم می‌کرد. به آن‌ها متنی برای تعهد ارائه می‌گردید که در آن باید به حضور در تجمعات غیر قانونی اعتراف کرده و نسبت به عدم شرکت در تجمعات مشابه متعهد شوند. لازم به ذکر است که بازپس‌گیری کارت دانشجویی دانشجویان، وابسته به امضای این تعهدنامه‌ها بود.

در مورد این تجربه که دوره اعتراضات در دانشگاه‌های زیادی اتفاق افتاد، **توصیه می‌گردد که در حد امکان از دادن هرگونه تعهد اجتناب کنید.** البته با توجه به اینکه تجربه نشان داده است که در برخی موارد دانشجویان به هر دلیلی مجبور به دادن تعهد می‌گردند. **در این زمینه پیشنهاد می‌گردد که دانشجو از یک فرد آشنا با قوانین و حقوق دانشجویی یا وکیل مشورت بگیرد تا بار حقوقی جملات نوشته شده در تعهد را بداند. هدف ازین مشورت این است که دانشجو در انتها، تعهدی را امضا کرده باشد که کمترین میزان محدودیت را برای او ایجاد کند.**

تجربه ضبط کارت دانشجویی:

در اولین روزهای اعتراضات ۱۴۰۱، حراست از ضبط کارت دانشجویی برای اخذ تعهد از دانشجویان استفاده می‌کرد. با این حال، پس از اینکه فعالین از طریق درگاه‌های مختلف دانشجویان را از این امر آگاه کردند، ضبط کارت دانشجویی کمتر از سمت حراست صورت گرفت.

لذا همواره **توصیه می‌گردد از نشان دادن کارت دانشجویی به اشخاصی که لباس رسمی حراست با اتیکت را بر تن ندارند، اجتناب گردد. همچنین تحویل کارت دانشجویی به مامورین حراست امری خارج از قانون است و تنها نشان دادن آن در فاصله مناسب کافی است.**

درخواست همکاری از سمت حراست و کمیته:

بر طبق گزارشات موجود بارها مشاهده شده که حراست و کمیته انضباطی از دانشجویان خواستند که با آن‌ها همکاری کنند تا در حکم آن‌ها تخفیفی اعمال گردد. البته گاهی هم حراست بدون واسطه به طور غیر قانونی فشارهای روانی به دانشجویان وارد کرده و با استفاده از تهدید و ارعاب آن‌ها را به همکاری وادار می‌کند. این همکاری شامل اعتراف اجباری و یا لو دادن بقیه دانشجویان بود. تجربه نشان می‌دهد در تمامی موارد مشابه، شخصی که همکاری کرده بود از کسی که از همکاری امتناع کرده بود، متحمل حکم و تبعات سنگین‌تری شد. از این رو

توصیه می‌گردد به تهدیدها و وعده‌های حراست توجه نکرده و از هرگونه همکاری اجتناب شود. چرا که نه تنها وعده‌های حراست عملی نمی‌گردد بلکه این امر غیر انسانی، آینده تحصیلی باقی دانشجویان را نیز به خطر می‌اندازد.

تجربه تحویل دانشجویان به نیروی امنیتی:

از آن جایی که نیروهای امنیتی خارج از دانشگاه برای حفظ ظاهر تا جای ممکن از ورود به دانشگاه ممانعت می‌کنند، حراست به عنوان یک نیروی وابسته به وزارت اطلاعات برای تحویل دانشجویان به نیروهای امنیتی در دوران اعتراضات، در موارد زیادی دانشجویان را به زور به خارج از دانشگاه هدایت کرده و آن‌ها را تحویل نیروی امنیتی می‌داد. همچنین بارها دیده شد که بعد از تجمع، دانشجویانی که از دانشگاه خارج می‌شدند توسط نیروی امنیتی ربوده شده و به بازداشتگاه یا زندان منتقل می‌شدند. **در نتیجه به دانشجویان توصیه می‌گردد برای خروج از دانشگاه در روزهای تجمع و اعتراض، احتیاط به خرج داده و موارد ذکر شده را در نظر داشته باشند.**

روز ۳۰ شهریور حدود سی نفر از دانشجویان دانشگاه تهران در محدوده اطراف پردیس مرکزی، خوابگاه‌ها و مترو بازداشت شدند. تعدادی از آن‌ها نیز توسط نیروهای لباس شخصی و حراست حین خروج از پردیس مرکزی متوقف شده و پس از چند ساعت در حالی که در اتاقک حراست نزدیک در ۱۶ آذر محبوس بودند، به نهادهای امنیتی تحویل داده شدند. یکی از این دانشجویان بازداشتی نهایتاً به زندان منتقل شد.

فردای آن روز در ۳۱ شهریور نیز در دانشگاه تهران، حدود ۴۰ نفر از دانشجویان با همکاری حراست به ون‌هایی منتقل شده و پس از ضرب و شتم آن‌ها، به مکانی نامعلوم برده شدند.

روز ۱۷ آذر مامورین حراست پردیس تهرانپارس خواجه نصیر، به زور دانشجویان را از خوابگاه دانش خارج کرده و مستقیماً تحویل نیروهای لباس شخصی دادند.

در تجمع ۱۱ مهر پردیس سیدخندان دانشگاه خواجه نصیر، حراست ادعا کرد که نیروهای امنیتی اجازه ورود به پردیس را اخذ کرده‌اند اما حراست قویاً از دانشجویان حفاظت خواهد کرد. پس از دور شدن نیروهای بیرونی، حراست مدعی شد که فضا برای خروج دانشجویان محیاست در حالی که نیروهای امنیتی و لباس شخصی زیر پل سیدخندان منتظر خروج دانشجویان بودند.

همچنین تجربه دستگیری یکی از دانشجویان علم و صنعت حاکی از آن است که حراست همکاری مستقیم جهت مکان‌یابی و خروج دانشجو با نهادهای امنیتی داشته و منجر به بازداشت شخص مذکور شده است.

در دانشگاه الزهرا تعداد بیشماری از نیروهای لباس شخصی، امنیتی برای دستگیری دانشجویی به یکی از کلاس‌های دانشکده اقتصاد یورش بردند که با مقاومت دانشجویان و تشکیل زنجیره انسانی، از تحویل دانشجو به حراست و نیروهای همراه، جلوگیری شد.

همچنین حراست دانشگاه یزد نیز برخی معترضین را تا زمان تحویل دادن به نیروهای امنیتی در اتفاقی محبوس کرده و گاهی با ضرب و شتم در خارج از درهای دانشگاه تحویل نیروهای لباس شخصی می‌داد.

از نزدیکترین تجربیات همکاری حراست با نهادهای امنیتی می‌توان به موضوع تجمع دانشجویان در کوی دانشگاه تهران برای حق خواهی امیرمحمد خالقی، دانشجوی کشته‌شده اشاره کرد. در این تجمع قرار بر حضور دانشجویان در فضای کوی جهت سوگواری و اعتراض به ناامنی حاصل از بی‌توجهی به دانشجویان بود که لباس شخصی‌ها با دانشجویان درگیر شدند. در ادامه اظهارات رئیس دانشگاه نیز گواهی بر حضور نیروهای لباس شخصی در فضای خوابگاه و دانشگاه شد.

آشکار سازی هویت افراد مشکوک در حراست:

بسیاری از نیروهای حراست به نهادهای امنیتی موازی متصل اند. این نیروها معمولاً از آشکار شدن هویتشان می‌ترسند و سعی دارند بین دانشجویان و کادر اداری مقبولیت پدرخوانده مآبانه پیدا کنند. تجربه نشان داده دانشجویان با انتشار عکس و هویت این افراد در کانال های دانشجویی می‌توانند آنان را خنثی کنند.

در طول تجمع و راهپیمایی اعتراضی روز ۱۶ آذر دانشگاه مشهد، فرماندهی نیروهای حراست بر عهده افرادی از لباس شخصی‌ها بود که طبق اظهارات رییس حراست این دانشگاه از جمله نیروهای لباس شخصی است که برای مدیریت اوضاع فرستاده شده و از او حرف‌شنوی ندارد.

در فروردین ۱۴۰۲ در دانشکده فیزیک دانشگاه تهران درگیری شدیدی میان کسانی که خود را حراست معرفی می‌کردند با دانشجویان به وقوع پیوست. این افراد که خود را حراست معرفی کرده بودند، هیچگونه نشان شناسایی نداشتند و در پاسخ به اعتراض دانشجویان مبنی بر نشان دادن کارت شناسایی خود، دانشجویان را تهدید کردند. آشکار کردن خشونت حراست، راهی برای بستن دست و پای آن‌ها:

تجربیات مختلف نشان داده است رسانه‌ای کردن خشونت حراست، این نهاد را مجبور به عقب نشینی کرده است. نمونه آن تجربه تجمع آبان ۱۴۰۱ علم و صنعت است. پس از حمله ریاست وقت حفاظت فیزیکی (زیر مجموعه حراست) به دانشکده مهندسی کامپیوتر، که منجر به درگیری فیزیکی شد، دانشجویان اخبار و ویدیوهای مربوط به این درگیری را رسانه‌ای کردند. این مسئله باعث شد معاونت دانشجویی برای جلوگیری از پخش شدن اخبار بیشتر، به دانشجویان قول بدهد کسی را برای آن تجمع کمیته‌ای نکند.

در زمان اعتراضات ۱۴۰۱ نیز در دانشگاه علامه مشاهده شد که با رسانه‌ای کردن سرکوب حراست و شناسایی عوامل سرکوب، برای این عوامل مشکلات عدیده حقوقی به وجود آمد که تا حدی از پیشروی‌های بعدی حراست جلوگیری شد.

توصیه می‌گردد هرگونه مشکل و درگیری با حراست به رسانه‌های دانشجویی اطلاع داده شود. در صورت مشاهده درگیری حراست با دانشجویان سعی بر دخالت و شلوغ کردن فضا جهت کاهش فشار و رهایی دانشجویان شود.

احضار دانشجویان:

در مهرماه ۱۴۰۱، تعدادی از دانشجویان را تک به تک به اتاقک حراست در نزدیکی درب شانزده آذر بردند و آنها را مورد ضرب و شتم قرار دادند. در سری حملات مشابه دیگر دانشگاه تهران در این بازه زمانی، این ضرب و شتم‌ها منجر به وارد شدن خسارات جانی و مالی به دانشجویان شد.

در دی ماه ۱۴۰۱، پس از برگزاری شورای عمومی در لابی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، چندتن از نیروهای حراست، یکی از دانشجویان را در اتاقک آسانسور محبوس کردند که با دخالت دانشجویان، حراست مجبور به آزاد کردن این دانشجویان شدند.

در اردیبهشت ۱۴۰۲، در پی مقاومت دانشجویان در برابر تذکر حجاب و اقدام به ضبط کارت و تفتیش کیف یکی از دانشجویان پردیس هنرهای زیبا دانشگاه تهران، حراست دو دانشجو را برای ساعاتی در اتاقک حراست حبس کرده و مورد ضرب و شتم قرار داد. با تجمع دانشجویان در برابر اتاقک حراست و مقاومت جمعی آنان، این دو دانشجو ساعاتی بعد آزاد شدند.

بنابر گزارش‌های دانشجویان دانشگاه تهران در اردیبهشت ۱۴۰۲، در ادامه فشار و تهدیدهای حراست، دانشجویی که برای در امان بودن از حمله حراست به یکی از کلاس‌های این دانشکده پناه برده بود، توسط حراست تعقیب و در کلاس محبوس شد. ممانعت حراست از ورود بقیه دانشجویان به کلاس و شکستن ساز دانشجویان منجر به درگیری فیزیکی با دانشجویان و سر دادن شعارهای اعتراضی شد.

نیروهای حراست دانشگاه خواجه نصیر در همان هفته‌های اول مهرماه بارها میانه تجمع، به سمت دانشجویان یورش برده و چند نفر را به زور به اتاقک نگهبانی پردیس ونک بردند. به این دانشجویان اتهام لیدری اعتراضات زده می‌شد و آن‌ها تهدید به تحویل به نیروهای بیرونی می‌شدند. مسئولین حراست سعی داشتند با تحت فشار قرار دادن این دانشجویان، از آن‌ها برای برهم زدن تجمعات استفاده کنند.

احضار دانشجویان و تشکیل نوعی جلسه بازجویی برای آن‌ها یکی از اصلی‌ترین حربه‌های حراست برای سرکوب دانشجویان است که با اهداف ایجاد ترس، جنگ روانی و استخراج اطلاعات برگزار می‌شود. در برخی موارد میان تجمعات شکل گرفته به کرات پیش می‌آید که مسئولان حراست دانشجویانی را به اتهام لیدری اعتراضات یا اتهام خبررسانی به رسانه‌های معاند، راهی دفتر حراست کرده و در آنجا ایشان را با فشار روانی حداکثری، مجبور به اقرار

اسامی دانشجویان معترض، گرفتن عکس و فیلم‌های تجمعات و اطلاعاتی از این قبیل کرد و در غالب اوقات هنگامی که با مقاومت دانشجویان روبرو می‌شدند، به ممنوع ورودی و تعلیق دانشجویان متوسل می‌شدند.

اجتناب از شناسایی:

حراست همواره با راهکارهای مختلفی سعی بر شناسایی دانشجویان داشته است. از جمله در دانشگاه مشهد که نیروهای حراست با پوشیدن اسپری رنگی به لباس دانشجویان، در پی شناسایی معترضین بودند.

همچنین در دانشگاه علم و صنعت، حراست اقدام به گل آلود کردن فضای حضور دانشجویان جهت شناسایی دانشجویان از لباس‌های آنها کرده است.

در دانشگاه تهران و شریف نیز در زمان اعتراضات ۱۴۰۱ نیروهای لباس شخصی و حراست با استفاده از تفنگ پینت بال قصد نشانه‌گذاری دانشجویان معترض را داشتند.

از این دست اقدامات بسیار است. **توصیه می‌گردد دانشجویان حین حضور در تجمع لباس اضافی با خود داشته باشند. همچنین استفاده از ماسک در تجمعات ضروری است. در صورت کمیته‌ای شدن توصیه می‌گردد از هرگونه تایید حضور در تجمع اجتناب کنید. حتی در صورت داشتن ویدیو و تصاویر از شخص مدنظر می‌توان حضور را انکار کرد.**

همچنین از هرگونه بحث و مشاجره با حراست و اساتید دانشگاه در زمان تجمعات اجتناب شود چرا که تجربیات نشان داده است که این امر منجر به شناسایی دانشجویان می‌گردد.

تهدید و ارباب در هنگام روبرو شدن با تجمعات:

در جریان تجمع اعتراضی آبان در دانشگاه فردوسی مشهد، یکی از نیروهای سرکوب حاضر خطاب به دانشجویان می‌گوید: «اگر رهبر دستور بده، تک تکتون رو با تیر می‌کشم». در تجمعی دیگر، نیرویی لباس شخصی با کلت کمری به تهدید و ارباب دانشجویان پرداخته است که در نهایت توسط خود مدیران حراست کنترل می‌گردد. در دوران اعتراضات حراست و برخی از اساتید سرکوبگر بارها و بارها در دانشگاه‌های مختلف، از این دست تهدیدات استفاده کردند.

توصیه می‌گردد در چنین شرایطی روحیه خود نبازید. یکی از حربه‌های حراست، تهدیدهایی از این قبیل برای شکستن تجمعات است.

برقراری ممنوعیت تردد دانشجویان در پردیسی غیر از پردیس دانشکده خود:

حراست دانشگاه‌هایی مانند تهران، علامه و... در اکثر زمان‌ها از ورود دانشجویان در پردیسی غیر از پردیس دانشکده خود خودداری می‌کردند. این موضوع در زمان اعتراضات به وفور مشاهده شد. حراست دانشگاه‌هایی مانند خواجه‌نصیر و بهشتی نیز این ممنوعیت را در دوران خیزش اعمال کردند. همچنین ورود فارغ‌التحصیلان نیز به بسیاری از دانشگاه‌ها ممنوع است. در برخی دانشگاه‌ها مانند علامه و خواجه نصیر نیز، لیستی از فارغ‌التحصیلان که ممنوع‌الورود هستند در دست حراست است تا مانع از ورود آن‌ها به دانشگاه شود.

پیشنهاد می‌گردد در چنین زمان‌هایی به هیچ عنوان کارت دانشجویی خود را تحویل ندهید و در زمان‌های اعتراضات، ورود گروهی با دیگر دانشجویان توصیه می‌گردد.

سایر تجربیات برخورد با حراست

در مواردی متعددی مشاهده شده است که دست دادن، بغل کردن و هرگونه ارتباط دانشجویان پسر و دختر از سوی حراست منجر به احضار به کمیته انضباطی شده است. **در چنین مواردی توصیه می‌گردد در صورت احضار، هرگونه اتهام وارده را انکار کنید چرا که مدارک موجود برای اثبات کم است.**

همچنین مشاهده شده است که دانشجویان به دلیل سیگار کشیدن در دانشگاه‌های مختلف هم به حراست و هم به کمیته انضباطی احضار شده‌اند. **در این زمان‌ها توصیه می‌گردد که اگر حراست هنگام سیگار کشیدن در دانشگاه، شما را رویت کرد، سیگار را در صورت امکان بیندازید و به طور کامل این موضوع را انکار کنید.**

پس از خیزش مهسا، گروه‌هایی مبنی بر حجاب‌بان‌ها یا بسیجیان دانشجویی، شروع به تذکر حجاب مستقیم در محوطه دانشگاه کردند. لازم به ذکر است که این گروه‌ها تاکنون مدرکی از بی‌حجابی از دانشجویان ثبت نکرده‌اند. به همین دلیل توصیه می‌گردد که در زمان احضار برای بی‌حجابی این موضوع را انکار کنید. اگر دانشجو ملزم به اخذ تعهد شدید از راهکاری که در بخش اخذ تعهد ذکر شد استفاده نمایید.

فضای مجازی:

مشاهده شده است که در موارد متعددی حراست اقدام به احضار دانشجویان یا تشکیل کمیته انضباطی و احضار به مراجع قضایی به دلیل فعالیت در فضای مجازی مانند توییتر، اینستا، گروه‌ها یا کانال‌های دانشجویی کرده است. **در چنین شرایطی توصیه می‌گردد به هیچ عنوان ادعایی گروه‌ها، کانال‌ها یا هرگونه مالکیت اکانت مشاهده شده را نپذیرید و به طور کامل انکار کنید.** تجربه فعالان نشان می‌دهد که در پرونده‌های احضار دانشجویان به دلیل فعالیت‌های مجازی، سنگین‌ترین احکام متوجه کسانی بود که فعالیت مذکور را انکار نکردند.

تماس و پیامک:

یکی از ابزارهای که حراست چه در زمان اعتراضات و چه پس از آن برای ارباب و ایجاد ترس در میان دانشجویان و خانواده‌های آنان، تماس و پیامک بود. این تماس‌ها ممکن بود، رویکردهای متفاوتی را دنبال کنند، لحن‌های متفاوتی داشته باشند و از طرق مختلف و از اشخاص مختلفی گرفته شوند، اما به طور کلی هدف اصلی آن‌ها جنگ روانی علیه دانشجویان بود.

توصیه فعالان دانشجویی در این زمینه این است که به تماس‌هایی که از طرف حراست گرفته می‌شود پاسخ ندهید. در صورت پاسخ‌دهی اگر احضار شدید نیازی به رجوع نیست چرا که حراست به عنوان یک نهاد مخبر حق احضار دانشجویان را ندارد. طریق شماره ناشناس (Private Number) گرفته می‌گردد را پاسخ ندهید. این قاعده قابل تعمیم به باقی تماس‌های دیگری که از طریق شماره‌های وزارت اطلاعات گرفته می‌شود نیز هست.

تجربه تلاش حراست برای سواستفاده از دانشجو:

در مواردی مشاهده شده که رییس حراست علم و صنعت از جایگاه خود سو استفاده می‌کرد تا دختران دانشگاه را به دفعات به دفتر خود بکشاند. فعالین علم و صنعت به این دانشجویان توصیه کردند که از رفت و آمد به حراست اجتناب کرده و در صورت احضار به کمیته، این مسئله را رسانه ای کنند.

همچنین مشاهده شده است که در دانشگاه‌هایی مانند الزهرا و علامه، حراست دانشگاه اقدام به آزار لفظی و جنسی دانشجویان کرده است.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات نهایی:

همان‌طور که در جزوه پیشین نیز اشاره شد، حراست بازوی نیروهای امنیتی در دانشگاه است. با چنین نهادی به هیچ عنوان نمی‌توان همکاری کرد و هیچ یک از وعده‌های آنان را نمی‌توان عملی دانست. حراست در تلاش برای سرکوب و پرونده‌سازی برای دانشجویان است. به همین دلیل توصیه می‌گردد که تا جای ممکن هرگونه اتهام وارده از سوی حراست را انکار کنید و در صورت بروز مشکل با افراد آشنا به حقوق دانشجویی و وکلای قانونی مشورت شود.

مهم‌ترین مدرک حراست برای محکوم کردن دانشجو، اعترافات خود اوست. لذا توصیه می‌گردد در هر صورت اولین راهکار، اظهار بی‌اطلاعی و انکار است.